

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Молодіжна політика: теорія і практика»

КАФЕДРА БІЗНЕСУ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВА

<https://uft.in.ua/>

Телефон: +38 (073) 047-26-26

E-mail: info@uft.in.ua

Викладачі – Олександра Сергіївна Сакун, д.е.н., доцент, професор кафедри бізнесу, адміністрування та права,
Олег Олександрович Котеленець, тренер, фасилітатор, ментор, експерт з молодіжної політики, керівник молодіжного центру «ROOF» ЗВО УТМ

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право					
Шифр та назва спеціальності	D4 Публічне управління та адміністрування					
Назва освітньо-професійної програми	«Публічне управління та адміністрування»					
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)					
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова					
Мова викладання	Українська					
Форма навчання	Семестр викладання	Обсяг навчальної дисципліни (кредитів)	Лекції (годин)	Практичні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Підсумковий контроль
Денна	1	120 год,	16	16	88	Диференційований залік
Заочна	1	4 кредити ЄКТС	6	6	108	

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

<p>Анотація дисципліни</p>	<p>Дисципліна спрямована на формування у здобувачів і здобувачок освіти розуміння ключових аспектів формування молодіжної політики та ролі молодіжної роботи у створенні можливостей для участі молоді в житті громади та прийнятті рішень. Програма охоплює концептуальні засади молодіжної політики, її історичний розвиток в Україні та світі, правові й інституційні рамки, а також сучасні тренди - цифровізацію, мобільність, інклюзію.</p> <p>Окрему увагу приділено вивченню екосистеми молодіжної сфери: ключових акторів (держава, громада, громадянське суспільство, міжнародні організації), інфраструктури, фінансування та ролі молодіжних працівників. Особливе місце в структурі дисципліни належить молодіжній роботі як практичному інструменту впровадження політики. Здобувачі вивчають методи дослідження потреб молоді, дизайн-мислення, підходи до соціальної згуртованості, міжкультурного діалогу та роботи, інформованої про травму, проєктного підходу.</p>
<p>Мета і завдання дисципліни</p>	<p>Мета дисципліни полягає у формуванні у здобувачів системного розуміння змісту та механізмів молодіжної політики, її взаємозв'язку з публічним управлінням та громадянським суспільством. Вона поєднує теоретичні знання та практичні інструменти молодіжної роботи, готуючи здобувачів до участі у створенні, впровадженні та оцінюванні політик, спрямованих на розвиток молоді й громад. Зокрема: що таке молодіжна політика та якими є її ключові принципи; які інституції, актори й ресурси формують екосистему молодіжної сфери; якими є сучасні виклики та інструменти їх подолання; як молодіжна робота сприяє залученню молоді до прийняття рішень, соціальній згуртованості та розвитку громад.</p>
<p>Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна</p>	<p>Здатність до розуміння концептів та принципів молодіжної політики, правової та інституційної бази.</p> <p>Знання екосистеми акторів, механізмів фінансування та інструментів участі молоді.</p> <p>Здатність до аналізу потреб молоді, застосування дизайн-мислення, адвокації та організації молодіжних ініціатив.</p> <p>Здатність до використання методів роботи з різними групами молоді (інклюзія, міжкультурний діалог, робота з травмою).</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>Пояснювати ключові концепти та принципи молодіжної політики, її правову й інституційну основу.</p>

	<p>Аналізувати сучасні тренди та виклики (цифровізація, мобільність, інклюзія, післявоєнне відновлення) та застосовувати їх до конкретних кейсів.</p> <p>Оцінювати роль різних акторів і механізмів фінансування у формуванні молодіжної політики.</p> <p>Розробляти молодіжні проекти та ініціативи з урахуванням потреб і залучення молоді.</p> <p>Застосовувати інструменти адвокації, комунікаційні та фасилітаційні навички для впливу на процеси прийняття рішень.</p> <p>Працювати ефективно в команді над створенням та презентацією власної молодіжної ініціативи.</p> <p>Продемонструвати здатність до міжкультурного діалогу та впровадження принципів інклюзії у практиках молодіжної роботи.</p> <p>Усвідомлювати роль молоді як суб'єкта суспільних змін і власну відповідальність у післявоєнному відновленні.</p>
<p>Навички Soft skills</p>	<p><i>Комунікативні навички:</i> вміння виступати перед публікою, комунікабельність, ведення переговорів і проведення презентацій, гнучкість мислення, адекватне ставлення до критики.</p> <p><i>Лідерські компетенції:</i> уміння приймати рішення, стратегії лідерства, сила переконання.</p> <p><i>Селф-менеджмент і волюві компетенції:</i> орієнтованість на результат, тайм-менеджмент, стресостійкість, ініціативність, здатність до швидкого навчання, гнучкість і адаптивність.</p> <p><i>Інтелектуальні навички для перманентного професійного розвитку:</i> креативність і логіка, творчі підходи, критичне мислення, вміння працювати з інформацією, проєктне та дизайн-мислення, фасилітація.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Лекції-дискусії – представлення ключових концептів, аналіз прикладів із практики.</p> <p>Семінари та робота в малих групах – обговорення кейсів, вироблення рішень, робота над завданнями.</p> <p>Проектна робота – розробка та презентація власних молодіжних ініціатив або досліджень (в рамках вивчення дисципліни передбачено надання здобувачам гранту на реалізацію проєкту).</p> <p>Симуляції та рольові ігри – відтворення процесів ухвалення рішень, адвокаційних кампаній, дебатів.</p>

	<p>Полеві завдання – дослідження потреб молоді у своїй громаді або аналіз роботи інституцій.</p> <p>Гостьові лекції / практичні сесії – виступи експертів та молодіжних працівників.</p>
Матеріально-технічні ресурси	<p>Ноутбук.</p> <p>Мультимедійний проектор.</p> <p>Доступ до глобальної мережі Internet.</p> <p>Хмарні технології підтримки освітнього процесу: Google Classroom / Moodle (підтримка практичних занять) Google Meet / Zoom (онлайн-лекції, практичні заняття)</p>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНСУЛЬТАЦІЇ

Відповідно до затвердженого графіка

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Зміст модулів
Змістовий модуль 1. <i>Основи молодіжної політики: концепти, контексти, ідентичність</i>	Тема 1.1. Хто така молодь? (вікові, соціальні, культурні параметри; уразливі групи)
	Тема 1.2. Що таке молодіжна політика? Її місце в системі публічного управління. Правова база молодіжної політики.
	Тема 1.3. Історія молодіжної політики в Україні та світі.
	Тема 1.4. Тренди та виклики сучасності: цифровізація, мобільність, інклюзія
Змістовий модуль 2. <i>Екосистема молодіжної політики: інституції, актори, ресурси</i>	Тема 2.1. Актори молодіжної політики: держава, громада, громадянське суспільство, міжнародні організації. Міжсекторальність молодіжної політики.
	Тема 2.2. Інфраструктура: молодіжні центри, консультативні органи, цифрові сервіси
	Тема 2.3. Фінансування: бюджети, програми, гранти, партнерства
	Тема 2.4. Проектний підхід: від ідеї до реалізації
Змістовий модуль 3. <i>Участь і вплив: як молодь формує політику</i>	Тема 3.1. Права людини та участь молоді
	Тема 3.2. Участь молоді, як основа сучасного підходу до формування молодіжної політики. Сфери та форми участі молоді. Механізми та інструменти участі молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики.
	Тема 3.3. Адвокація та кампанії впливу

Змістовий модуль 4. Молодіжна робота: інструменти змін і дії в громадах	Тема 4.1. Молодіжний працівник: роль, компетентності, стандарти. Що таке молодіжна робота? Принципи та формати молодіжної роботи
	Тема 4.2. Робота з потребами молоді: дослідження, дизайн-мислення, партисипація
	Тема 4.3. Соціальна згуртованість та безбар'єрне середовище, молодіжна робота інформована про травму

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. «Основи аналізу державної політики»: матеріали тренінгу. Програма «USAID РАДА: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво» — сприяти становленню відповідального, підзвітного і демократичного представницького органу – Парламенту України, 2018.
2. A Competence Model for Youth Workers to Work Internationally. European Training Strategy. JUGEND für Europa/SALTO Training & Cooperation, 2016. С.23 – 41. URL: https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-3460/CompetencemodelForYoutworker_Online-web.pdf.pdf
3. Inclusion Toolbox. A Guide on Inclusive Practices. European Youth Foundation, 2021. URL: <https://rm.coe.int/inclusion-toolbox-final/1680a9173e>
4. Jans, M. and De Backer, K., Youth (work) and social participation. Elements for a practical theory, Flemish Youth Council YeP!, 2002.
5. Lasse Siurala. A European framework for youth policy, 2004. p. 7. URL: <https://rm.coe.int/european-framework-for-youth-policy-en-g/16809096b6>
6. Бородін Є., Резніченко О., Яцук В. Інструменти публічного управління : навчальний посібник. Київ: Міністерство молоді та спорту, ПРООН в Україні, 2021. URL: <https://youth-worker.org.ua/library/instrumenty-publichnogo-upravlinnya-u-sferi-molodizhnoyi-polityky/> .
7. Донець А. Навчальний посібник для тренерів у сфері підготовки молодіжних працівників. Київ: Міністерство молоді та спорту України, UNDP в Україні, ДУ «Всеукраїнський молодіжний центр», 2023. 136 с.
8. Дослідження потреб молодих людей: Крок за кроком: посібник, 2021. URL: <https://rm.coe.int/research-on-the-needs-of-youngpeople-practical-guide-yfdua/1680a4f3b8>
9. Закладинок: посібник з протидії мові ненависті онлайн через освіту з прав людини. URL: <https://rm.coe.int/16806f9aec>
10. Компас: посібник з освіти з прав людини за участю молоді. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass>
11. Молодіжна робота: запитання та відповіді: навчально- методичний посібник для фахівців, які працюють з молоддю. Київ: ДУ «Державний інститут

- сімейної та молодіжної політики», 2020. URL: <https://dismp.gov.ua/molo-dizhna-robota-zapytannia-ta-vidpovid>
12. Навчальний посібник для проведення навчання за Типовою загальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації для державних службовців та службовиць і посадових осіб місцевого самоврядування «Молодіжна політика, заснована на підходах участі». 2023. URL: <https://rm.coe.int/-/1680ae0ef2>
 13. Не судить за обкладинкою!: посібник для тих, хто організовує Живу бібліотеку. 2011. Рада Європи – Департамент молоді. URL: <https://rm.coe.int/-/1680a458ad>
 14. Посібник «Адвокація для молодіжних рад». 2021. URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/advocacy_for_youth_councils_manual.pdf
 15. Посібник для навчання з питань соціальної згуртованості й безбар'єрного середовища в молодіжному секторі. 2022. URL: <https://rm.coe.int/training-manual-on-social-cohesion-and-barrier-free-environment-in-the/1680ab260e>
 16. Посібник для проведення навчання за типовою загальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування «Молодіжна робота». 2024. URL: <https://drive.google.com/file/d/12VrvVC7VXkMTfWf5qkeGVK18IAQRh1a-/view>
 17. Посібник до Рекомендації СМ/Rec(2017)4 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам про молодіжну роботу «У центрі уваги – молодіжна робота». 2017. URL: <https://rm.coe.int/ukr-youth-work-in-the-spotlight/1680a4bd04>
 18. Посібник з навчального курсу з молодіжної роботи, інформованої про травму (проект, 2022). URL: <https://rm.coe.int/posybynyk-trauma-informed-youth-works-ukr-digital-yf-duii/1680a8ec2f>
 19. Посібник з Переглянутої Європейської хартії про участь молодих людей у місцевому та регіональному житті «Скажи Своє Слово!». 2015. URL: <https://rm.coe.int/have-your-say-manual-ukr/1680789a84>
 20. Скажи своє слово!: посібник з Переглянутої Європейської хартії про участь молодих людей у місцевому та регіональному житті. URL: <https://rm.coe.int/have-your-say-manual-ukr/1680789a84>
 21. Соціальна згуртованість через участь молоді: посібник для тренерів. Київ, 2021. 128 с. URL: <https://youth-worker.org.ua/library/posibnyk-dlya-treneriv-soczialna-zgurtovanist-cherez-uchast-molodi/>
 22. У центрі уваги – молодіжна робота. Посібник до Рекомендації СМ/Rec(2017)4 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам про молодіжну роботу. С. 20 – 23, 36– 44. URL: <https://rm.coe.int/ukr-youth-work-in-the-spot-light/1680a4bd04>

Допоміжна література:

1. A Guide on Inclusive Practices in Youth Activities. URL: <https://rm.coe.int/inclusion-toolbox-final/1680a9173e>
2. Coyote online Magazine “Social cohesion”, Issue 15, May 2010. URL: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/issue-15-may-2010>
3. Hart, R., Children’s participation from tokenism to citizenship, UNICEF Innocenti Research Centre, Florence, 1992.
4. History of youth work. URL: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/history-of-youth-work>
5. T-Kit 8: Social Inclusion. URL: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/t-kit-8-social-inclusion>
6. Youth Research: the Essentials. Partnership between the European Commission and the Council of Europe in the field of youth. URL: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/90268416/Youth+Research+Essentials-web.pdf/>
7. Бумери, міленіали, покоління Z – хто це? Розбираємось у теорії. Українська правда. 2020. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2020/02/9/239843/>
8. Заклик містить 50 рекомендацій у галузях: відродження демократії та доступ до прав, змістовна участь молоді, цифровізація та молодіжний мир. URL: <https://rm.coe.int/call-for-action-en-web/1680a91bb3>
9. Закон України «Про основні засади молодіжної політики», №1414-IX від 27.04.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20>
10. Інклюзивний дизайн графічних інтерфейсів: Інклюзивний дизайн графічних інтерфейсів – free course (notion.so).
11. Крок за кроком разом. Підтримка, поради, приклади та можливості для молодіжної роботи з молодими біженцями та біженками. Рада Європи та Європейська комісія, публікація українською мовою, 2022. URL: https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/FINAL+step+by+step+together_reduced_size.pdf/8103c431-afc3-f978-9117-20776950bedf?t=1532421142000
12. Культурна інвалідність: URL: https://zaxid.net/kulturna_invalidnist_n1495737
13. Курикулум для експертів та експерток проекту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні». URL: <https://rm.coe.int/curiculum-draft-youth-for-democracy-in-ukraine/1680a40ea6>
14. Місце, де молодь чують: історія сучасної молодіжної роботи в молодіжних центрах України. URL: <https://auyc.org.ua/blog/mistse-de-molod-chuiut-istoriia-suchasnoi-molodizhnoi-roboty-v-molodizhnykh-tsentrakh-ukrainy/>
15. Національна молодіжна стратегія до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94/2021#Text>
16. Освітня збірка «Усі різні – усі рівні». Ідеї, ресурси, методи і вправи для неформальної міжкультурної освіти молодих людей та дорослих. URL: <https://rm.coe.int/education-pack-ukrainian-pdf/1680a3ed2f>
17. Переглянута Європейська Хартія про участь молоді в місцевому та регіональному житті, Конгрес місцевих та регіональних рад Ради Європи. 2015. URL: <https://rm.coe.int/168071b58f>

18. Підтримка пілотних проєктів Європейським молодіжним фондом. URL: <https://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation/pilot-activity#>
19. Портфоліо молодіжної роботи Ради Європи. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/331/pmr.pdf> .
20. Постанова Кабінету Міністрів України № 1198 від 18.12.20218 «Про затвердження типових положень про молодіжні консультативно-дорадчі органи».
21. Постанова КМУ №1014 від 20 грудня 2017 р. «Про затвердження типових положень про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1014-2017-%D0%BF#Text>
22. Постанова КМУ №1198 від 18 грудня 2018 р. «Про затвердження типових положень про молодіжні ради». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1198-2018-%D0%BF#Text>
23. Про Деякі питання Українського молодіжного фонду. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2023 року № 182. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/182-2023-%D0%BF#Text> .
24. Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021 – 2025 роки та внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України. Постанова Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 року № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2021-%D0%BF#Text> .
25. Про затвердження Порядку реалізації програми «Молодіжний працівник». Наказ Міністерства молоді та спорту України від 19 вересня 2018 року № 4334, зареєстрований в Міністерстві України 18 жовтня 2018 року за № 1178/32630. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1178-18#Text> .
26. Про затвердження типових положень про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 року № 1014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1014-2017-%D0%BF#Text> .
27. Про затвердження типових положень про молодіжні ради. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 року № 1198. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1198-2018-%D0%BF#Text> .
28. Про інформаційну доступність: URL: <https://www.vplyv.org.ua/archives/6844?fbclid=IwAR2-25gav43r92t-ZVFI4Qe5LwerbxR-JYQGR93KFUsrcRjY8pzO-o41mWCY>
29. Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року. Указ Президента України від 12 березня 2021 року № 94. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94/2021#Text> .
30. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021 – 2025 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2020 року № 1669. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1669-2020-%D1%80#Text> .
31. Про утворення державної установи «Всеукраїнський молодіжний центр» та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України. Постанова

- Кабінету Міністрів України від 20 березня 2019 року № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2019-%D0%BF#Text> .
32. Професійний стандарт за професією «Фахівець з питань молоді (молодіжний працівник)». URL: <https://register.nqa.gov.ua/profstandart/fahivec-z-pitan-molodi-molodiznij-pracivnik> .
 33. Рамка компетентностей для культури демократії. Т. 1. Контекст, концепції та модель. Рада Європи, 2018. С. 37 – 57. URL: https://www.schools-for-democracy.org/images/documents/86/RF-CDC-vol-1_ua.pdf
 34. Рекомендації молодіжним центрам щодо впровадження інклюзивних підходів в молодіжній роботі, 2018. URL: <https://youth-worker.org.ua/library/rekomendacziyi-molodizh-nym-czentram-shhodo-vprovadzheniya-inklyuzyvnyh-pidhodiv-v-molodizhniy-roboti-5-kejsiv/>
 35. Рекомендація CM/Rec(2015)3 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам «Доступ молодих людей з неблагополучних районів до соціальних прав». 2015. URL: <https://rm.coe.int/access-to-social-rights-cmrec-2015-3-ukr/1680a0f164>
 36. Рекомендація CM/Rec(2016)7 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам про доступ молодих людей до прав. 2016. URL: <https://rm.coe.int/access-to-rights-for-young-people-cm-2016-7-ua-ukr/1680a0f163>
 37. Рекомендація CM/Rec(2017)4 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам про молодіжну роботу. URL: <https://rm.coe.int/recommendation-cmrec-2017-4-ukr/16808e4d93>
 38. Рекомендація CM/Rec(2022)6 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам про захист молодіжного громадянського суспільства і молоді та підтримки їх участі в демократичних процесах. URL: <https://rm.coe.int/rec-on-youth-civil-society-upd-2764-3898-5224-v-1/1680abf191>
 39. Рекомендація CM/Rec(2023)4 Комітету міністрів державам-членам щодо участі ромської молоді. URL: <https://rm.coe.int/rec-onroma-youth-participation-upd-2774-6711-4760-v-1/1680abf18f>
 40. Словник термінів, що використовує Рада Європи у сферах молодіжної політики, прав людини та неформальної освіти. 2021. URL: <https://rm.coe.int/ukr-eng-dictionary-of-terminology-used-by-the-council-of-europe-in-the/1680a1b388>
 41. Участь молоді: нотатник для молодіжних центрів. 2021. URL: <https://rm.coe.int/notebook-on-youth-participation-for-youth-centres-yfdua/1680a4e8a8>
 42. Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства і освіти з прав людини. URL: <https://rm.coe.int/16806b93be>
 43. Хронологія. Молодіжна політика в незалежній Україні. URL: <https://auyc.org.ua/blog/strong-khronolohiia-molodizhna-polityka-v-nezalezhniy-ukraini-strong/>

Інформаційні джерела та Internet-ресурси:

1. The Council of Europe Youth Work Portfolio (online version). URL: <https://www.coe.int/en/web/youth-portfolio>
2. The SALTO Education and Training TCA Resource Centre – SALTO освітній та тренінговий ресурсний центр. URL: <https://www.salto-youth.net/rc/inclusion/archive/archive-resources/inclusiongroups/inclusionoffenders/InclusionOffendersWho/>
3. Безбар'єрна грамотність. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/bezbarerna-gramotnist-noviy-kurs-na-diyatsifrova-osvita>
4. Довідник безбар'єрності. URL: <https://bf.in.ua/>
5. ЕРАЗМУС+. URL: <https://erasmusplus.org.ua/opportunities/mozhlyvosti-dlya-organizaczi/>
6. Європейський комітет соціальної згуртованості. URL: <https://www.coe.int/en/web/european-social-charter/europe-an-committee-for-social-cohesion>
7. Європейський молодіжний фонд. URL: <https://rm.coe.int/eyf-presentation-sc-ukraine-v-3-pptx-ukr-1-/1680a90297>
8. Європейський молодіжний центр у Будапешті (EYCB). URL: <https://www.coe.int/en/web/youth/eyc-budapest>
9. Європейський молодіжний центр у Страсбурзі (EYCS). URL: <https://www.coe.int/en/web/youth/eyc-strasbourg>
10. Забезпечення доступності інформаційних матеріалів: URL: https://www.vplyv.org.ua/archives/6318?fbclid=IwAR23rsQrJh-Q1AdBp8bZ-2nfo_nYdExeqZSthwT1J_8gycd8z66DwMdyviic
11. Міністерство соціальної політики України. Безбар'єрність: URL: <https://www.msp.gov.ua/about/klyuchovi-napryamy/bezbaryernist>
12. Навчальні можливості для молодіжних працівників і працівниць в Україні від Державної програми «Молодіжний працівник». URL: <https://youth-worker.org.ua/training-schedule>
13. Навчальні можливості для молодіжних працівників і працівниць від Програми Erasmus+. URL: <https://www.sal-to-youth.net/tools/european-training-calendar>
14. Посібники Ради Європи для роботи з різними групами молодих людей (всі посібники англійською мовою). URL: <https://www.coe.int/en/web/youth/manuals-and-handbooks>
15. Проект Ради Європи «Молодь за демократію в Україні». URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/youth-for-democracy-in-ukraine>
16. Сайт проекту “Enter!”. URL: <https://www.coe.int/en/web/enter/home?desktop=true>
17. Спеціальний курс на ДіяОсвіта: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/inclusive-youth-work>